

خبری از ارائه اطلاعات نیست

مهدی یازدانی
اقتصاددان

نا توانی دولت ها در تراز کردن هزینه ها با درآمدش در نهایت منتج به ناترازی در بودجه و کسری می شود؛ به عبارت دیگر زمانی که مخارج دولت، بیش از درآمدش می شود، کسری بودجه شکل می گیرد. به طور خلاصه نا هماهنگی میان سیاست های پولی (که مسئول آن بانک مرکزی است) و سیاست های مالی (که مسئول آن سازمان برنامه و بودجه است)، عاملی جدی برای رشد نقدینگی در کشور شده که این رشد نقدینگی کاهش ارزش پول ملی را به همراه آورده است. در حال حاضر پرداخت مطالبات کشورزان به ویژه گندمکاران، مسئولان سازمان برنامه و بودجه را با چالش های جدی مواجه کرده است. دولت باید این هزینه را در بودجه می دید و امروز هم باید برای پرداخت آن یک لایحه دوفوریتی به مجلس ببرد و از آنجا که مجلس با دولت هماهنگ است به نظر می رسد نباید در تامین بودجه این بخش مشکلی ایجاد شود. دولت در ۲ سال اخیر همواره خیر فروش نفت در شرایط تحریم را رسانه ای و این گونه تلاش می کرد که نشان دهد تحریم ها چندین خدش های به منبع اصلی درآمدزایی ما وارد نکردند. آنچه بیش از هر چیز در دولت فعلی کارشناسان را آزار می دهد، عدم شفافیت در ارائه اطلاعات است. من به عنوان یک کارشناس اقتصاد نمی دانم در آمد ارزی دولت در ۴ ماه نخست سال چقدر بوده است؟ دولت فعلی اصراری بر انتشار اطلاعات و منابع درآمدی با اعداد و ارقام ندارد، به همین دلیل کارشناسان اطلاعات دقیقی از میزان درآمدهای نفتی دولت ندارند و نمی دانند که چه میزان پول وارد خزانه می شود؛ این در حالی است که در گذشته گزارش و اطلاعات عملکرد بودجه در بانک مرکزی موجود بود. اما امروز کارشناسی به این اطلاعات دسترسی ندارد که بخواهد مطابق با آنها اظهار نظر کند. دولت اعلام می کند درآمدها متناسب با بودجه است، اما نمی دانم چرا تا امروز قانون بودجه ۱۴۰۲ هنوز در سایت نیامده است (منظور قانون بودجه است، نه لایحه بودجه). اقتصاد در همه کشورها با سیاست گره خورده و به نوعی باید سیاست خارجی در خدمت اقتصاد باشد، اما متأسفانه در حال حاضر سیاست خارجی ما در راستای توسعه اقتصادی قدم نمی گذارد. دو مین مشکل سیاست های داخلی است. سیاست های داخلی باید هماهنگ باشند. هر چه مردم از وضعیت اقتصادی بیشتر بداند، به نفع ملت و به ضرر رانت خوار است؛ بنابراین برای اینکه سیاست های اقتصادی، در جهت حفظ منافع ملی باشد باید آدم ها و مدیران کاردان تر استخدام شوند. این در حالی است که برخی که در دولت سیزدهم عهده دار مناصب بودند، افراد قوی ای نبودند. هفته گذشته رئیس سازمان برنامه و بودجه استان تهران را تغییر دادند و شخصی را جایگزین او کردند که سابقه اجرایی چندانی در زمینه برنامه و بودجه نداشت. این تغییرات گاهی این نشانیه را ایجاد می کند که امکان بلوغ و رشد افراد مستقل در این چارچوب وجود ندارد و این یکی از اصلی ترین ایرادات دولت فعلی است. در حال حاضر شاهد رشد فزاینده تورم در کشور هستیم. رشد نقدینگی در ایران مهم ترین علت تورم است که به نظر می رسد سیاست های کلان دولت، تقویت کنند این عامل است. با سیاست های نادرست دولت ها در عمل شاهد رشد نقدینگی و در نتیجه کاهش ارزش ریال هستیم. متأسفانه نظام بانکی هم پیوسته این امر شده است. بانک های خصوصی روزانه در حال تولید نقدینگی هستند که این خود عامل تورم است. بزرگ ترین انتقاد دولت جدید به دولت قبل بحث ارز ۴۲۰۰ تومانی بود. وزیران برخی کالاها یا این ارز تأمین می شد که مورد انتقاد دولت جدید قرار گرفت. این دولت تلاش کرد با جراحی اقتصادی این ارز را حذف کند، اما پولی نکشید که دولت سیزدهم هم مجبور به ادامه همین روند شد؛ با این تفاوت که این بار رقم ارز ۲۸ هزار و ۵۰۰ تومان شد. سیاست تعیین نرخ دستوری یکی از اشتباهات دولت هاست و باید در این بخش تصمیم مناسبی اتخاذ شود.

نکته

مهدی مطهر نیا:

عربستان نمی خواهد شریک استراتژیک ایران باشد

یک تحلیلگر مسائل بین الملل در خصوص سفر اخیر وزیر امور خارجه به عربستان و تأثیرات آن اظهار داشت: وزیر امور خارجه ایران بعد از سال ها به عربستان سفر می کند و در یک مأموریت از پیش تعریف شده و بعد از مناقشات فراوان تهران و ریاض می خواهد فتح باب جدیدی در روابط دو کشور ایجاد کند. در این بین برخی که تا دیروز علیه عربستان شعارهای بسیار تندی می دادند، دیدار امیر عبداللهمیان بن سلمان را یک اتفاق بزرگ تاریخی می نامند؛ در صورتی که ایران با تاریخ پر فراز و نشیبش جایگاهی به بلندای آسمان در نظام بین الملل داشته و عربستان مانند برخی بلند زیر این آسمان گسترده بوده است. مهدی مطهر نیا گفت: در سال های قبل دیدیم که گروهی از اصولگرایان با عربستان به سفارت عربستان کار به جایی رساندند که سخن از فتح این کشور را به میان می آوردند و همین رفتارها باعث شد که حالا همان ها بگویند دیدار وزیر خارجه ایران با ولیعهد عربستان یک اتفاق تاریخی است. این تحلیلگر مسائل سیاست خارجی همچنین بیان کرد: در گذشته ابوداؤد یکی عربستان به تل آویو مشخص نبود اما امروز همه می دانند که اگر چه عربستان به طور رسمی و مستقیم با اسرائیل ارتباط ندارد اما نشانه های ائتلاف عبری - عربی و ارتباط عربستان با کشورهای غربی و به ویژه آمریکا بر کسی پوشیده نیست. وی در پایان تصریح کرد: من باور دارم عربستان نه می تواند و نه می خواهد که شریک استراتژیک ایران در منطقه باشد.

اسماعیل گرامی مقدم در گفت و گو با «آرمان ملی»:

انتخابات آینده آبستن ائتلاف های تعیین کننده خواهد بود

خاتمی، روحانی و لاریجانی می توانند محور ائتلاف انتخاباتی باشند.

احتمال ائتلاف اصلاح طلبان با راست میانه در انتخابات وجود خواهد داشت

جبهه اصلاحات به کسی برای ثبت نام در انتخابات توصیه نکرده است

اگر اصلاح طلبان راد اصلاحیت کنند از کسی حمایت نمی کنیم

احتمال چند پارگی انتخاباتی در جریان صولگرایی وجود دارد

ثبت نام زود هنگام شرایط را برای تصمیم گیری جریان های سیاسی سخت کرد

آرمان ملی - احسان انصاری: اصلاح طلبان در معرض یک تصمیم سخت سیاسی قرار گرفته اند. از یک طرف رویکرد نهادهای نظارتی نسبت به این جریان در دو انتخابات اخیر به شکلی بوده که این جریان نتوانسته از ظرفیت های خود در انتخابات استفاده کند و از سوی دیگر پایگاه اجتماعی این جریان با واگرایی مواجه شده و رو به افول است. به همین دلیل نیز در شرایط کنونی برخی از اصلاح طلبان از استراتژی «نه تحریم نه مشارکت» در انتخابات صحبت می کنند و در مقابل نیز برخی به صراحت عنوان می کنند جریان اصلاحات ورود تشکیلاتی به انتخابات نخواهد داشت. «آرمان ملی» برای تحلیل و بررسی رویکرد اصلاح طلبان نسبت به انتخابات مجلس دوازدهم با دکتر اسماعیل گرامی مقدم، قائم مقام حزب اعتماد ملی گفت و گو کرده است. گرامی مقدم معتقد است: «در صورتی که نهادهای نظارتی تغییری در روند دو انتخابات گذشته ایجاد نکنند چاره ای برای اصلاح طلبان باقی نمی ماند. در چنین شرایطی سوال این است که اصلاح طلبان باید از چه کسانی در انتخابات حمایت کنند؟ آیا باید از اصولگرایان حمایت کنند؟ چنین چیزی امکان پذیر نیست. به همین دلیل نیز در صورتی که چهره های اصلاح طلب در شهرهای بزرگ و همچنین در شهرستان ها حضور نداشته باشند جریان اصلاحات لیست انتخاباتی نخواهد داد. این وضعیت که چهره های جسته و گریخته نیز از اصلاح طلبان در انتخابات حضور داشته باشند برای ما قابل قبول نیست و در چنین شرایطی نیز لیست انتخاباتی نخواهیم داد.» در ادامه ماحصل این گفت و گو را می خوانید.

درباره رویکرد اصلاح طلبان برای حضور در انتخابات مجلس اظهارات متفاوتی وجود دارد. با توجه به شرایط موجود به نظر شما بهترین راه کنشگری اصلاح طلبان برای انتخابات آینده چه خواهد بود؟

واقعیت این است که من نمی توانم از طرف اصلاح طلبان صحبت کنم و بلکه آنچه سخنگوی جبهه اصلاحات در زمینه انتخابات مطرح کرده موضع رسمی جبهه اصلاح طلبان به شمار می رود. نکته دیگر اینکه در شرایط کنونی ما اطلاعات کمی درباره انتخابات آینده داریم. در کمیته سیاسی جبهه اصلاحات که بنده نیز عضو آن هستم مصوب شده که آمار و ارقامی از استان های مختلف گرفته شود که از بین کسانی که در انتخابات ثبت نام کرده اند چه میزان اصلاح طلب وجود دارد. هدف ما این است که ما یک تحلیل آماری و دقیق از وضعیت اصلاح طلبان ثبت نام کرده در انتخابات و میزان تأیید صلاحیت های آنها به دست بیاوریم و پس از آن درباره نحوه حضور در انتخابات به یک جمع بندی برسیم. در شرایط کنونی ما اطلاعات دقیقی نداریم و به همین دلیل نمی توان به صورت قاطع عنوان کرد که رویکرد اصلاح طلبان در انتخابات آینده چه خواهد بود. آنچه امروز مسجل است موضعی است که سخنگوی جبهه اصلاحات درباره انتخابات عنوان کرده که جبهه اصلاحات هیچ توصیه ای برای کسانی که قصد ثبت نام در انتخابات دارند نکرده است. باید منتظر ماند که از بین ۴۸ هزار نفری که در انتخابات ثبت نام کرده اند به چه میزان اصلاح طلب وجود دارد و در نهایت چه تعداد از آنها در صحنه باقی خواهند ماند. در چنین شرایطی است که اصلاح طلبان تصمیم نهایی خود را برای حضور در انتخابات خواهند گرفت.

در چنین شرایطی چه آرایش سیاسی برای انتخابات آینده متصور هستید؟

آرایش سیاسی انتخابات مجلس دوازدهم هنوز به روشنی مشخص نیست که آیا جریان اصلاح طلبی با لیست مستقل و با تابلوی اصلاح طلبی در کلاسرها وارد انتخابات خواهد شد. این وضعیت در شهرستان ها و در حوزه های انتخابی دارای یک کرسی و یا دو کرسی نیز وجود خواهد داشت. نکته دیگری که در این زمینه وجود دارد این است که این احتمال وجود دارد که اصلاح طلبان با راست میانه ائتلاف کنند و به صورت ائتلافی در انتخابات حضور پیدا کنند. نکته دیگری که در این زمینه وجود دارد این است که در جریان اصولگرایی آیا اتحادی شکل خواهد گرفت یا خیر. هنوز مشخص نیست که جبهه پایداری که در منتهی الیه جریان راست قرار دارد در نهایت با طیف متناسب به آقای قالیباف به یک اجماع خواهند رسید و یا اینکه این دو پارگی و یا چند پارگی که در جریان اصولگرایی وجود دارد در نهایت اجازه نمی دهد این جریان به

اگر رویکرد نهادهای نظارتی به شکلی باشد که چهره های ملی و متعهد در صحنه حضور داشته باشند این احتمال وجود دارد که جریان های سیاسی و به خصوص جریان اصلاحات از ظرفیت های موجود در فضای انتخابات بهره ببرند و دست به ائتلاف بزنند. در چنین شرایطی این احتمال وجود دارد که اصلاح طلبان با اصولگرایان ائتلاف کنند و در مقابل اصولگرایان قرار بگیرند

صورت کلی توصیه ای به کسی نکرده است. در این زمینه بیانیه جبهه اصلاحات نیز منتشر شد که به خوبی مواضع این جریان را مشخص می کند. سخنگوی جبهه اصلاحات نیز از مصاحبه خود به صراحت عنوان کرد که جبهه اصلاحات توصیه ای به افراد برای ثبت نام در انتخابات ندارد.

با توجه به شرایط موجود و رویکردی که دولت و مجلس در پیش گرفته احتمال اینکه تغییرات مهمی در رویکرد نهادهای نظارتی نسبت به دو انتخابات گذشته به وجود بیاید بعید به نظر می رسد. در چنین شرایطی موضع اصلاح طلبان نسبت به انتخابات چه خواهد بود؟

در صورتی که نهادهای نظارتی تغییری در روند دو انتخابات گذشته ایجاد نکنند چاره ای برای اصلاح طلبان باقی نمی ماند. در چنین شرایطی سوال این است که اصلاح طلبان باید از چه کسانی در انتخابات حمایت کنند؟ آیا باید از اصولگرایان حمایت کنند؟ چنین چیزی امکان پذیر نیست. به همین دلیل نیز در صورتی که چهره های اصلاح طلب در شهرهای بزرگ و همچنین در شهرستان ها حضور نداشته باشند جریان اصلاحات لیست انتخاباتی نخواهد داد. این وضعیت که چهره های جسته و گریخته نیز از اصلاح طلبان در انتخابات حضور داشته باشند برای ما قابل قبول نیست و در چنین شرایطی نیز لیست انتخاباتی نخواهیم داد. جریان اصلاحات تنها در شرایطی لیست انتخاباتی می دهد که چهره های اصلاح طلب در صحنه انتخابات حضور داشته باشند و در راستای رویکرد اصلاح طلبی حرکت کنند. هنگامی که یک جریان سیاسی لیست انتخاباتی نداشته باشد توصیه ای نیز برای حمایت از جریان رقیب نخواهد داشت. در کجای دنیا هنگامی که اجازه داده نمی شود یک جریان سیاسی در انتخابات مشارکت کند آن جریان از رقیب سیاسی خود حمایت خواهد کرد؟ چنین اتفاقی در هیچ کشوری رخ نمی دهد و برای اصلاح طلبان نیز رخ نخواهد داد. البته من بعید می دانم تغییری در روند تأیید صلاحیت ها صورت نگیرد. با توجه به میزان مشارکت در انتخابات گذشته که ۴۹ درصد در کل کشور و ۲۵ درصد در تهران بود بعید می دانم نهادهای نظارتی دوباره از همان رویکرد استفاده کنند. هنوز مشخص نیست که رویکرد شورای نگهبان در این زمینه چه خواهد بود و به همین دلیل نمی توان به صورت دقیق در این زمینه اظهار نظر کرد.

در هفته های اخیر گمانه زنی ها درباره نقش آفرینی افرادی مانند حسن روحانی و علی لاریجانی در انتخابات افزایش پیدا کرده است. به چه میزان این افراد می توانند به محور ائتلاف در انتخابات آینده تبدیل شوند؟

همه جریان ها و چهره های سیاسی می توانند در ائتلاف آینده نقش آفرینی کنند. افرادی مانند آقای خاتمی، روحانی و لاریجانی نیز از جمله افرادی هستند که می توانند در محوریت این ائتلاف قرار بگیرند. با این وجود چون هنوز شرایط انتخابات آینده مشخص نیست نمی توان درباره آن اظهار نظر کرد. در شرایط کنونی تنها چیزی که مشخص است این است که ۴۸ هزار نفر در انتخابات ثبت نام کرده اند. تا زمانی که مشخص نشود از بین این افراد چه میزان اصلاح طلب وجود دارد و شرایط برای تحلیل فضای انتخاباتی فراهم شود نمی توان درباره آن صحبت کرد.

وزیر خارجه ایران بعد از هفت سال قطع روابط به عربستان سفر کرده و با ولیعهد سعودی دیدار کرده است. طرفین در این دیدار ها از تمایل شان به بهبود و ارتقای روابط حرف زده اند و تعارفات دیپلماتیک مرسوم بین مقامات تهران و ریاض رد و بدل شده است؛ حسین امیرعبداللهمیان از محمد بن سلمان دعوت کرده به تهران سفر کند و متقابلاً بن سلمان از ابراهیم رئیسی دعوت به عمل آورده است. اهمیت بهبود روابط ایران و جهان به ویژه کشورهای همسایه، حکایت مثنوی هفتاد من کاغذ است. در همه سال هایی که روابط ایران با عربستان به دلیل اقدام جریان خودسری قطع شده بود، عقلا و دلسوزان کشور از لزوم روابط دیپلماتیک و مذاکره حرف می زدند. در مورد سیاست خارجی یک اصل را نباید فراموش کرد و آن «فقدان دشمن و دوست دائمی» است. از سوی دیگر جمهوری اسلامی نشان داده در مقاطع حساس به اصل اساسی سیاست خارجی یعنی «نداشتن «دوست دائمی و دشمن دائمی» پایبند بوده است.

ماجرای مک فارلین

اولین نرمنش قهرمانانه جمهوری اسلامی در خلال جنگ با عراق در مرداد ۱۳۶۴ اتفاق افتاد؛ زمانی که هواپیمای مک فارلین و همراهانش با باری از سلاح وارد فرودگاه مهرآباد تهران شد. پنج سال از جنگ گذشته بود و ایران با کمبود سلاح مواجه بود. دولت ریگان به طور مخفیانه با فروش تسلیحات به ایران در ازای آزادی گروگان های آمریکایی که در لبنان اسیر بودند، موافقت کرده بود. دریافت کنندگان ایرانی باید قول می دادند هر چه در توان شان باشد را برای آزادسازی گروگان های آمریکایی انجام دهند. بعد از دریافت چند محموله سلاح و آزادی یک گروگان، مذاکرات تقریباً به بن بست رسید و در نهایت هم ۱۱ آبان ۱۳۶۵ مجله لبنانی الشراع ماجرای واقعتی قرار داد افشا کرد. این افشاگری که به رسوایی ایران - کنتررا در آمریکا معروف شد موجبات شکست ریگان در انتخابات دور بعد را فراهم کرد.

قطعه نامه ۵۹۸

نرمنش بدی ایران در تیر ماه ۱۳۶۶ با پذیرش قطعه نامه ۵۹۸ اتفاق افتاد. هاشمی رفسنجانی در کتاب خاطراتش درباره پایان جنگ و پذیرش قطعه نامه شورای امنیت سازمان ملل نوشته «در روزهای آخر جنگ ۸ ساله با عراق روشن بود که ادامه جنگ مصلحت نیست. ولی با وجود شعارهای جنگ جنگ تا پیروزی و تأیید امام، نقش مهمی ایفا کردم به عنوان فرمانده جنگ و جانشین فرمانده کل قوا، واقعتی های جبهه را به مسئولان و سپس به امام گفتم و سپس در جلسه سران قوا، در خدمت امام، عدم امکان پیروزی نظامی را ثابت کردم.» هاشمی در ادامه گفته «امام مشکل شان این بود که با آن همه تصریحات که تا آخرین نفر و آخرین قطره خون و تا رفع فتنه می جنگیم، چگونه ناگهان اعلان پذیرش قطعه نامه نامیم؟ گفتم من به عنوان جانشین فرمانده کل قوا و فرمانده جنگ قطعه نامه را امضا کنم و شما برای حفظ حیثیت من را محاکمه کنید و با قربانی شدن من کشور و مردم و انقلاب نجات پیدا می کنند.» اما امام خمینی در نامه ای محرمانه معروف خود به «حام زهر» اشاره کرده و خطاب به مسئولان لشکری و کشوری گفته بود «شما عزیزان از هر کس بهتر می دانید که این تصمیم برای من، چون زهر کشنده است، ولی راضی به رضای خداوند متعال هستم و برای صیانت از دین او و حفاظت از جمهوری اسلامی ایران اگر آبرویی داشته باشم خرج می کنم.»

بیانیه سعدآباد

تعلیق برنامه هسته ای ایران بعد از پذیرش قطعه نامه ۵۹۸ و آتش بس جنگ با عراق از پیچیده ترین و سرنوشت سازترین اقدامات جمهوری اسلامی بوده است. پیمان سعدآباد مهرماه ۱۳۸۲ در حالی بین ایران و سه کشور اروپایی امضا شد که ایران به سطح پیشرفته ای از چهره سوخت هسته ای رسیده بود. به موجب این پیمان ایران برای بازدید بازرسان آژانس انرژی اتمی از تأسیسات اتمی خود اعلام همکاری کرد و گازدهی در سانتر فیلوژی های نظیر را در راستای راستی آزمایی و اثبات صلح آمیز بودن فعالیت هسته ای ایران، به صورت داوطلبانه و برای مدت محدود تعلیق کرد.

امضای برجام

سال ۱۳۹۲ مقام معظم رهبری برای اولین بار از واژه «نرمنش قهرمانانه» در توصیف توافق ایران با غرب استفاده کرد. رهبر در شهریور ماه ۱۳۹۲ در جمع فرماندهان سپاه از اعطاف پذیری در عالم سیاست به عنوان «نرمنش قهرمانانه» یاد کرد. همین رویکرد زمینه ساز توافق هسته ای برجام به عنوان نقطه عطف روابط بین الملل ایران بود. جمهوری اسلامی در برجام در ازای لغو تحریم ها تعهد کرد که برنامه هسته ای اش را محدود کرده و غنی سازی اورانیوم را تا سطح بسیار پایین کاهش دهد. مذاکره با آمریکا برای تبادل زندانی و مذاکره ایران و عربستان هم در همین چارچوب قابل تحلیل است.